

## POSTANOWIENIE

28 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 28 lutego 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości K. spółki z ograniczoną  
odpowiedzialnością w upadłości w T.  
przeciwko T. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.  
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie powoda Bank spółki akcyjnej w W.  
o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym  
w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym,  
na skutek skargi kasacyjnej T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.  
od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu  
z 7 października 2022 r., VIII Ca 378/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony pozwanej T. sp. z o.o. w B. od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z 7 października 2022 r., sygn. akt VIII Ca 378/22, Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła naruszenie art. 37 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 1520; dalej: „pr. upadł.”) w zw. z art. 755 § 1 pkt 2 i 5 k.p.c., art. 756<sup>4</sup> § 2 k.p.c. w zw. z art.

925 § 1 k.p.c. *a contrario*, art. 930 § 1 k.p.c. *a contrario*, poprzez przyjęcie, że do postępowania uregulowanego przepisami pr. upadł. nie stosuje się wskazanych przepisów k.p.c., podczas gdy regulacja pr. upadł. nie jest kompletna i odsyła wprost do stosowania odpowiedniego przepisów k.p.c., które to naruszenie miało wpływ na wynik sprawy, gdyż doprowadziło Sąd Okręgowy do błędnego wniosku, iż umowa z 25 lutego 2019 r. jest nieważna, pomimo że została zawarta w okresie poprzedzającym obwieszczenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego, a także przed dokonaniem jakiegokolwiek czynności zabezpieczającej ze strony nadzorcy skierowanej do powierzonego mu majątku.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W ocenie pozwanej w sprawie zachodzi konieczność odpowiedzi na pytanie, czy mając na uwadze, że celem postępowania zabezpieczającego prowadzonego w związku z postępowaniem przed ogłoszeniem upadłości jest zabezpieczenie majątku dłużnika w okresie od złożenia wniosku o ogłoszenie jego upadłości do chwili objęcia majątku upadłego dłużnika w zarząd przez syndyka, poprzez ustanowienie na zasadzie art. 38 pr. upadł. tymczasowego zarządcy sądowego, należy w toku zabezpieczenia majątku stosować przepisy k.p.c., a w szczególności art. 755 i art. 756<sup>4</sup> k.p.c., regulujące środki stosowania zabezpieczeń roszczeń niepieniężnych, a w konsekwencji normę art. 925 § 1 k.p.c. - stanowiącą, że w stosunku do dłużnika nieruchomości jest zajęta z chwilą doręczenia mu wezwania, a w stosunku do dłużnika, któremu nie doręczono wezwania, jak też w stosunku do osób trzecich, nieruchomości jest zajęta z chwilą dokonania wpisu w księdze wieczystej lub złożenia wniosku komornika do zbioru dokumentów, a także normę art. 930 § 1 k.p.c., zgodnie z którą rozporządzenie nieruchomością po jej zajęciu nie ma wpływu na dalsze postępowanie, a nabywca może uczestniczyć w postępowaniu w charakterze dłużnika i w każdym razie czynności egzekucyjne są ważne tak w stosunku do dłużnika, jak i w stosunku do nabywcy – należy rozumieć w ten sposób, że rozporządzenie nieruchomością po jej zajęciu jest ważne, ale bezskuteczne względem postępowania egzekucyjnego, skoro art. 37 pr. upadł.

stanowi, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania zabezpieczającego stosuje się odpowiednio przepisy k.p.c. o postępowaniu zabezpieczającym, przy czym art. 396 k.p.c. nie stosuje się.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Wbrew stanowisku skarżącej w stanie faktycznym i prawnym sprawy nie występuje istotne zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, bowiem zgodnie z art. 38a pr. upadł. dłużnik po ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu, a na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana zgoda tymczasowego nadzorcy sądowego pod rygorem nieważności, z tym że zgoda taka może zostać udzielona również po dokonaniu czynności w terminie trzydziestu dni od jej dokonania. Zatem w przypadku braku zgody tymczasowego nadzorcy sądowego na dokonanie przez dłużnika czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu, udzielonej w terminie do trzydziestu dni od dnia jej dokonania, czynność ta staje się bezwzględnie nieważna. Powołany art. 38a pr. upadł. zawiera samodzielną regulację skutków prawnych dokonania przez dłużnika czynności prawnej przekraczającej zakres zwykłego zarządu bez zgody tymczasowego nadzorcy sądowego i dlatego w tym zakresie nie ma podstaw prawnych do odwoływania się - poprzez art. 37 pr. upadł. - do przepisów prawnych innych aktów prawnych. W podstawach kasacyjnych, które są wiążące w postępowaniu kasacyjnym (art. 398<sup>13</sup> § 1 k.p.c.) skarżąca nie kwestionuje zakwalifikowania przez Sądy *meriti* czynności prawnej z 25 lutego 2019 r. (dokonanej po wydaniu w dniu 6 lutego 2019 r. przez Sąd Rejonowy w Toruniu

postanowienia o zabezpieczeniu przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego) jako przekraczającej zakres zwykłego zarządu. Skuteczność postanowienia o ustanowieniu tymczasowego zarządcy sądowego, w kontekście określonej w art. 38a pr. upadł. sankcji dokonania przez dłużnika czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu bez zgody tymczasowego nadzorcy sądowego, nie jest uzależniona od ogłoszenia postanowienia o ustanowieniu tymczasowego zarządcy sądowego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Zgodnie z art. 35 pr. upadł. w zw. z art. 360 k.p.c., postanowienia stają się skuteczne w takim zakresie i w taki sposób, jaki wynika z ich treści, z chwilą ogłoszenia, a jeżeli ogłoszenia nie było - z chwilą podpisania sentencji.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398<sup>21</sup> k.p.c. przy uwzględnieniu § 5 pkt 8 w zw. z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt. 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 poz.1935). Orzeczenie o odsetkach od zasądzonych kosztów znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1<sup>1</sup> k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności.

[SOP]

(r.g.)

